

Årsberetning 2022

Praksisudvalget ved Københavns Universitet

UDKAST

Indhold:

Praksisudvalgets arbejde.....	3
Behandlede sager.....	3
Øvrigt arbejde.....	3
Konkrete sager.....	5

Praksisudvalgets arbejde

Hermed afgiver Udvalget vedrørende ansvarlig forskningspraksis (Praksisudvalget) ved Københavns Universitet sin årsberetning for 2022.

Praksisudvalgets medlemmer er:

Professor, Mads Bryde Andersen (formand)

Professor, Peter Sandøe (næstformand)

Professor, Ole Wæver

Professor, Gunner Lind

Professor, Jesper Høgenhaven

Professor, Jens Lykkesfeldt

Professor, Peter Ditlevsen

Professor emeritus, Gorm Greisen

Lektor, ph.d., Inge Kryger Pedersen udtrådte som medlem af Praksisudvalget og blev erstattet af Professor Ole Wæver pr. 2. juni 2022.

Professor, Gertrud Jørgensen udtrådte som medlem af Praksisudvalget og blev erstattet af professor Peter Ditlevsen, pr. 24. september 2022.

Praksisudvalget har i 2022 afholdt 4 møder.

Behandlede sager

I løbet af 2022 har Praksisudvalget modtaget 7 nye anmeldelser, hvoraf 1 blev afvist til egentlig realitetsbehandling men dog omtalt nedenfor under afsnittet om afsluttede sager (nr. 5).

Praksisudvalget har i 2022 færdigbehandlet i alt 5 sager, hvoraf 2 sager blev optaget til behandling i 2021. Praksisudvalget har i 2022 oversendt 5 sager til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed.

Nævnet har i beretningsåret truffet afgørelse i 5 sager, der var blevet oversendt af Praksisudvalget. I én sag fandt nævnet, at der forelå videnskabelig uredelighed, mens nævnet i fire sager afviste at behandle sagerne.

Praksisudvalgets færdigbehandlede sager er omtalt i denne beretning på side 5-7.

Øvrigt arbejde

Praksisudvalget har bidraget til revision af KU's kodeks for god videnskabelig praksis. Revisionen er gennemført af Københavns Universitets afdeling for Forskning og Information (F&I), og

Praksisudvalget har bidraget med bl.a. sparring og skriftlige tilbagemeldinger på revisionsarbejdet.

Praksisudvalget har i forbindelse med en konkret sag (omtalt nedenfor som nr. 4) været i dialog med Nævnet for Videnskabelig Uredelighed om den konkrete kompetence til at behandle sagen. Praksisudvalget foretog i den forbindelse en høring af, om nævnet ville behandle sagen. Sagen er en udløber af den løbende dialog mellem forskningsinstitutionerne og Nævnet for Videnskabelig Uredelighed om den generelle kompetence til at behandle sager om plagiering som handler om hvorvidt og i hvilket omfang sagerne indledningsvist skal behandles som sager om videnskabelig uredelighed ved nævnet eller som sager om tvivlsom forskningspraksis ved institutionernes praksisudvalg. I den konkrete sag afviste nævnet at behandle sagen. Praksisudvalget fortsætter herefter sin praksis ved alene at oversende en sag om plagiering til nævnet i det tilfælde, at Praksisudvalget har en begrundet mistanke om, at det konkrete tilfælde efter nævnets praksis vil blive vurderet som tilfælde af videnskabelig uredelighed.

Praksisudvalget har endvidere afholdt sin årlige konference, hvor temaet var om etiske spørgsmål ved universitetsforskeres medieoptræden. Målet med konferencen var at stille skarpt på nogle af de faglige og etiske spørgsmål, der opstår i den del af forskerens virke, der finder udtryk i formidling og debat i offentlige medier, når forskeren stiller sig til rådighed for interviews eller selv afsender bidrag til den offentlige debat, fx i form af kronikker og podcasts.

Konferencen blev afviklet med oplæg og debat om fire nedenstående hovedtemaer:

- Hvilken værdi har det, at forskere bidrager til formidling og debatskabelse – for den enkelte forsker og universitetet?
- I hvilken grad skal forskerne kunne understøtte deres debatindlæg fagligt?
- Hvilken pris betaler forskeren for at deltage i en offentlig samtale drevet af stærke og modstridende holdninger og interesser – og er den værd at betale?
- I hvilken grad bør forskere deklare deres interesser, personlige værdier og eventuelle politiske ophæng, når de bidrager til den offentlige debat?

Som opfølgning på konferencen skal Praksisudvalget i 2023 drøfte, om der skal udarbejdes en vejledning om forskningsformidling på baggrund af bl.a. de afholdte oplæg og debat på konferencen.

Det er blevet besluttet, at Praksisudvalgets sekretariatsfunktion flyttes fra Rektorsekretariatet til Forskning og Innovation (F&I). Flytningen træder i kraft i foråret 2023.

SIDE 5 AF 7

Afsluttede sager

1. Tilfælde af tvivlsom forskningspraksis – udtalelse af 30. juni 2022

Tema: plagiering

Anmelder ønskede Praksisudvalgets stillingtagen til, om den indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved at have plagieret i alt 10 gange i sin ph.d.-afhandling på baggrund af en rapport udarbejdet af fakultetets Udvalg for Tekstlighedsscreening. Indklagede beklagede forholdene. Praksisudvalget fandt, at indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis i otte tilfælde ved at have foretaget plagiering i sin ph.d.-afhandling og dermed også havde brudt gældende kodekser for god videnskabelig praksis. Praksisudvalget lagde vægt på, at de pågældende otte plagiattilfælde i antal og omfang havde ringe men ikke ubetydelig betydning for den begåede forskning. Praksisudvalget var uenig med Udvalget for Tekstlighedsscreenings vurdering af to af tilfældene af tekstlighed, hvor Praksisudvalget vurderede, at tilfældene ikke udgjorde plagiering, idet Praksisudvalget fandt, at der var citeret tilstrækkeligt til de relevante kilder.

2. Tilfælde af tvivlsom forskningspraksis – udtalelse af 30. juni 2022

Tema: plagiering

Anmelder ønskede Praksisudvalgets stillingtagen til, om den indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved at have plagieret 14 gange i sin ph.d.-afhandling på baggrund af en rapport udarbejdet af fakultetets Udvalg for Tekstlighedsscreening. Indklagede beklagede forholdene. Praksisudvalget fandt, at indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis i 14 tilfælde ved at have foretaget plagiering i sin ph.d.-afhandling og dermed også have brudt gældende kodekser for god videnskabelig praksis. Praksisudvalget lagde vægt på, at de 14 tilfælde i antal og omfang havde ringe men ikke ubetydelig betydning for den begåede forskning.

3. Tilfælde af tvivlsom forskningspraksis – udtalelse af 26. oktober 2022

Tema: plagiering

Anmelder ønskede Praksisudvalgets stillingtagen til, om den indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved at have plagieret i alt 15 gange i sin ph.d.-afhandling. Indklagede beklagede forholdene. Praksisudvalget fandt, at indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis i ni tilfælde ved at have foretaget plagiering i sin ph.d.-afhandling og dermed også have brudt gældende kodekser for god videnskabelig praksis. Praksisudvalget lagde vægt på, at de pågældende ni tilfælde af plagiat i antal og omfang havde ringe men ikke ubetydelig betydning for den begåede forskning. Praksisudvalget var uenig med Udvalget for Tekstlighedsscreenings vurdering af seks af tilfældene af tekstlighed, hvor Praksisudvalget vurderede, at tilfældene ikke udgjorde plagiering, idet Praksisudvalget fandt, at der var citeret tilstrækkeligt til de relevante kilder.

4. Tilfælde af tvivlsom forskningspraksis – udtalelse af 14. november 2022

Tema: plagiering

Anmelder ønskede Praksisudvalgets stillingtagen til, om den indklagede havde udvist videnskabelig uredelighed og tilfælde af tvivlsom forskningspraksis ved i sin doktordisputats fra 2015 at have anvendt en særlig parafraserende metode ved kreditering og henvisninger til andres og egne videnskabelige produkter. Anmeldelsen blev foretaget på baggrund af en nærmere undersøgelse af tekstlighedstilfælde i disputatsen, hvor de identificerede tilfælde blev inddelt i en række kategorier. Indklagede afviste at have handlet uredeligt eller begået tvivlsom forskningspraksis. Praksisudvalget fandt, at indklagede ikke havde handlet videnskabeligt uredeligt. Praksisudvalget vurderede, at indklagede i tilstrækkelig grad havde markeret, at der var tale om gengivelse af indhold fra andre kilder, og at det således ikke fremstod som om, at indklagede i de undersøgte tekstlighedstilfælde havde tilegnet sig andres ideer, processer, resultater, tekst uden retmæssig kreditering. Praksisudvalget fandt endvidere ikke grundlag for at undersøge om metoden for kildekrediteringerne herunder krediteringer til egne videnskabelige produkter kunne udgøre tilfælde af tvivlsom forskningspraksis, fordi Praksisudvalget fandt ikke grundlag for at tilsidesætte den almindelige femårs-frist, som gælder for Praksisudvalgets sagsbehandling af sager, der forelå en ikke ubetydelig overskridelse af den for Praksisudvalget gældende frist for indgivelse af klager om tvivlsom forskningspraksis, og da de kritisable forhold med stor sandsynlighed i givet fald ville blive anset som mindre alvorlige. Som led i sin afgørelse vurderede Praksisudvalgets bl.a. et synspunkt, som den indklagede havde fremført til støtte for sin brug af den parafraserende metode, nemlig at hun derved ville nå en bredere læserkreds. Praksisudvalget fandt, at dette hensyn sagtens kunne forenes med en mere flittig brug af citationstegn, end sket i

afhandlingen. I den forbindelse bemærkede Praksisudvalget af det kunne være vanskeligt at fastslå denne grænse, og det tilmed kunne tænkes, den akademiske praksis på dette område inden for forskellige humanistiske fagområder har ændret sig over tid. Dermed kunne det ikke udelukkes, at kravene hertil ville være strengere i dag, end da indklagede indleverede sin disputats til bedømmelse.

5. Tilfælde af tvivlsom forskningspraksis – udtalelse af 14. oktober 2022

Tema: håndtering af forskningsdata

Anmelder ønskede Praksisudvalgets stillingtagen til, om den indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved i strid med Den Danske Kodeks for Integritet i Forskning at have undladt sikringen af en kopi af et forskningsdatasæt, som var indgået i indklagedes ph.d.-afhandling, efter afslutningen af ph.d.-forløbet. Praksisudvalget afviste anmeldelsen og udtalte, at fordi det ikke var aftalt, at KU kunne råde over datasættet, som var ejet af den eksterne part for ph.d.-forløbet, måtte Praksisudvalget lægge til grund, at den manglende rådighed over datasættet, ikke kunne lægges den indklagede til last, og at indklagede derfor heller ikke kunne siges at have udvist tvivlsom forskningspraksis